

ŽIG ŽENSKI BIZNIS

Mart 2024. godine

SUPPORTED BY

ŽIG ŽENSKI BIZNIS

Prepoznajući značaj ispravnog identifikovanja „ženskih biznisa“, ali i izazova sa kojima se suočavaju kompanije u vlasništvu žena u domenu dostupnosti finansiranja, **Sekretarijat Savjeta za konkurentnost (SCC)** je, uz podršku EBRD-a i Vlade Ujedinjenog Kraljevstva, razvio projekat dodjele **ŽIGA „Ženski biznis“** za privredna društva koja zadovoljavaju uslove iz međunarodnog dokumenta za žensko preduzetništvo **IWA 34**.

Opšti cilj Projekta je ekonomsko osnaživanje žena, koje će doprinijeti unapređenju rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori kroz:

- ▼ Pravilno targetiranje stvarnih „ženskih biznisa“ čije je glavno obilježje da žene imaju ne samo formalno-pravno vlasničku, već i suštinsku upravljačku funkciju, što znači da su žene te koje donose odluke u privrednim društvima.
- ▼ Olakšan pristup finansijskim i nefinansijskim podsticajima za žene preduzetnice gdje će institucijama (državnim i privatnim) biti omogućen sistem prepoznavanja i selekcije prilikom dodjele kako finansijske, tako i nefinansijske podrške usmjerene na unapređenje rodne ravnopravnosti.

Procedura za dodjelu **ŽIGA „Ženski biznis“** će biti javno dostupna svim potencijalnim nosiocima žiga i drugim zainteresovanim stranama.

Partner projekta je Agencija za kreativne komunikacije BI Communication u saradnji sa BI Consulting Montenegro, prvim crnogorskim provajderom poslovnih informacija.

Kroz realizaciju projekta finansiranje prvih 60 žigova je BESPLATNO.

ŠTA PREDSTAVLJA MEĐUNARODNI DOKUMENT IWA 34?

- ▼ prvi u svijetu skup globalnih definicija, koje se odnose na žensko preduzetništvo, poput onih koje se odnose na privredna društva u vlasništvu žena i privredna društva kojima upravljaju žene
- ▼ objavljen 8. marta 2021. godine od strane Međunarodne organizacije za standardizaciju - ISO
- ▼ daje definicije koje se mogu koristiti u programima privrednog osnaživanja žena (javne nabavke ili trgovinski programi) i za prikupljanje međunarodno uporedivih podataka o ženskom preduzetništvu (uključujući uticaj na lokalnu i nacionalnu privredu)
- ▼ dokumentom se definišu i kriterijumi za ocjenjivanje važnih faktora koji se odnose na ove definicije kao što su: vlasništvo, upravljanje i kontrola u privrednom društvu
- ▼ pomaže u olakšavanju sadašnjih i budućih inicijativa, koje imaju za cilj unapređenje ekonomskog osnaživanja žena
- ▼ više o Međunarodnom dokumentu za žensko preduzetništvo možete naći na sajtu Međunarodne organizacije za standardizaciju-ISO: www.iso.org/standard/79585.html
- ▼ od prvog jula 2021. godine, dokument je uveden u crnogorski sistem standardizacije pod nazivom MEST IWA 34: Žensko preduzetništvo - ključne definicije i opšti kriterijumi (“Službeni list Crne Gore”, br. 072/21). Više informacija na sajtu Instituta za standardizaciju Crne Gore: www.isme.me/sr_ME/project/list

**ženski
biznis**

2024.
MEST
IWA 34

Slijedi **UPITNIK** koji sadrži kriterijume iz međunarodnog dokumenta **IWA 34** čijim se zadovoljenjem privredno društvo kvalifikuje **za dobijanje ŽIGA „Ženski biznis”**.

I UPITNIK ZA UPRAVLJANJE

Određivanje da li privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju upravljanja u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34.

1. Da li žena posjeduje dokumentaciju kojom dokazuje da ima sva ovlašćenja da upravlja osnovnim funkcijama poslovanja, kao što su ovlašćenja za potpisivanje finansijskih instrumenata, ovlašćenja za pregovaranje o ugovorima, finansijskim uslugama itd?

- a. Da – preći na pitanje broj 2.
- b. Ne – privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju upravljanja.

2. Da li žena ima puna ovlašćenja da donosi operativne odluke na dnevnom nivou, kao i krupne, strateške odluke vezane za pitanje dugoročnih politika i poslovanja?

- a. Da – preći na pitanje broj 3.
- b. Ne – privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju upravljanja.

3. Da li žena ima ovlašćenja da postavlja i razriješi dužnosti direktora, koji je zadužen da upravlja pojedinim poslovnim područjem u privrednom društvu?

- a. Da – preći na pitanje broj 4.
- b. Ne – privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju upravljanja.

4. Da li žena obavlja jednu ili više rukovodećih ili nadzornih funkcija u privrednom društvu (predsjednica, glavna izvršna direktorka, predsjedavajuća Odbora direktora, članica Uprave ili partnerka i sl.)?

- a. Da – preći na pitanje broj 5.
- b. Ne – privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju upravljanja.

5. Da li žena posjeduje operativna ovlašćenja, upravljačku kontrolu i nadzor (u slučaju da žena ne predsjedava Odborom direktora)?

- a. Da – privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju upravljanja.
- b. Ne – privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju upravljanja.

II UPITNIK O VLASNIŠTVU

2.1 Određivanje da li privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34.

Popunjavaju privredna društva koja su prethodnim upitnikom svrstana u grupu koja ispunjava kriterijume po pitanju upravljanja. Popunjavanjem ovog upitnika privredno društvo dobija odgovor na to da li ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34 (da posjeduje minimum 50% vlasništva).

ORTAČKO DRUŠTVO

1. Da li žena vlasnica posjeduje više od 50% udjela u ortačkom društvu?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva.
- b. Ne - preći na upitnik 2.2.

KOMANDITNO DRUŠTVO

1. Da li žena vlasnica posjeduje više od 50% udjela u komanditnom društvu i njemu ekvivalentni procenat u vršenju nadzorne funkcije sa komplementarima/kama koji odgovaraju neograničeno solidarno?

- a. Da - preći na pitanje broj 2.
- b. Ne - preći na upitnik 2.2.

2. Da li žene vlasnice dobijaju više od 50% dobiti i drugih prava uključujući poresku pretplatu, umanjena i odlaganja koja su raspodijeljena ili se mogu raspodijeliti komplementarima/kama?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva.

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

1. Da li žena vlasnica posjeduje više od 50% udjela u društvu?

- a. Da - preći na pitanje broj 2.
- b. Ne - preći na upitnik 2.2.

2. Da li žena vlasnica jednako učestvuje u raspodjeli dobiti, odnosno pokriću gubitka društva srazmjerno njenom vlasničkom udjelu?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva.

AKCIONARSKO DRUŠTVO

1. Da li žena posjeduje najmanje 50% kapitala i prava glasa?

- a. Da - preći na pitanje broj 2.
- b. Ne - preći na upitnik 2.2.

2. Da li postoji bilo kakav sporazum o glasanju između akcionara koji može umanjiti stvarno vlasništvo ili prava ili uticaj žene vlasnice akcija ili klase akcije tog akcionarskog društva?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva.
- b. Ne - preći na pitanje broj 3.

3. Da li žena vlasnica ima puno i ekskluzivno pravo vlasništva nad akcijama društva (npr. pravo raspolaganja, mogućnost da odradi prenos akcija, učešće u raspodjeli dobiti i druga zakonska prava)?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju vlasništva.

2.2. Određivanje da li privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34.

Popunjavaju privredna društva koja prethodnim upitnikom nijesu svrstana u grupu onih koja ispunjavaju kriterijume po pitanju vlasništva. Popunjavanjem ovog upitnika privredno društvo dobija odgovor na to da li ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34 (da posjeduje minimum 25% vlasništva).

ORTAČKO DRUŠTVO

1. Da li žena vlasnica posjeduje najmanje 25% udjela u ortačkom društvu?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

KOMANDITNO DRUŠTVO

1. Da li žena vlasnica ima najmanje 25% udjela u komanditnom društvu i njemu ekvivalentni procenat u vršenju nadzorne funkcije sa komplementarima/kama koji odgovaraju neograničeno solidarno?

- a. Da - preći na pitanje broj 2.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

2. Da li komplementarke imaju najmanje 25% udjela u komanditnom društvu i dobijaju najmanje 25% dobiti i drugih prava uključujući raspodijeljene poreske olakšice, umanjjenja i odlaganja koja su raspodjeljena ili se mogu raspodijeliti komplementarima/kama?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

1. Da li žena vlasnica posjeduje najmanje 25% udjela društvu?

- a. Da - preći na pitanje broj 2.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

2. Da li privredno društvo ima konstituisan Odbor direktora ili Upravni odbor?

- a. Da - preći na pitanje broj 3.
- b. Ne - ide na pitanje broj 4.

3. Da li 1/3 članova Odbora direktora ili Upravnog odbora čine žene?

- a. Da - preći na pitanje broj 4.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

4. Da li žena vlasnica učestvuje u raspodjeli dobiti, odnosno pokriću gubitka društva srazmjerno njenom vlasničkom udjelu?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

AKCIONARSKO DRUŠTVO

1. Da li žena vlasnica posjeduje najmanje 25% svake klase akcija sa pravom glasa i 25% ukupnog iznosa emitovanog akcijskog kapitala?

- a. Da - preći na pitanje broj 2.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

2. Da li 1/3 članova Odbora direktora ili Upravnog odbora čine žene?

- a. Da - preći na pitanje broj 3.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

3. Da li postoji bilo kakav sporazum o glasanju između akcionara koji može umanjiti stvarno vlasništvo ili umanjiti prava ili uticaj žene vlasnice akcija ili klase akcije tog akcionarskog društva?

- a. Da - privredno društvo nije u vlasništvu žena.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

4. Da li žena vlasnica ima puno i ekskluzivno pravo vlasništva nad akcijama društva (npr. pravo raspolaganja, mogućnost da odradi prenos akcija, učešće u raspodjeli dobiti i druga zakonska prava)?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva.

III UPITNIK ZA KONTROLU

Određivanje da li privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju kontrole u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34.

Popunjavaju svi. Popunjavanjem ovog upitnika privredno društvo dobija odgovor na to da li ispunjava kriterijume po pitanju kontrole u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34.

1. Da li Osnivački akt, Statut i ostala interna dokumenta sadrže odredbe kojima se ograničavaju prava i obaveze žene da sprovede menadžersku provjeru i poslovna ovlašćenja privrednog društva?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju kontrole.
- b. Ne - preći na pitanje broj 2.

2. Da li žena obavlja jednu ili više rukovodećih funkcija u privrednom društvu (predsjednica, glavna izvršna direktorka, predsjedavajuća Odbora direktora, članica Uprave ili partnerka i slično)?

- a. Da - preći na pitanje broj 3.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju kontrole.

3. Da li žena ima ovlašćenja da upravlja, utiče na pravac upravljanja privrednim društvom, sprovodi politike i donosi odluke o strategiji i pravcu razvoja privrednog društva?

- a. Da - preći na pitanje broj 4.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju kontrole.

4. U slučaju da je upravljanje trenutno ugovoreno ili povjereno pojedincima koji nijesu ženskog pola, ona lica koja imaju krajnja ovlašćenja i stručnost da zapošljavaju i otpuštaju rukovodstvo su žene?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju kontrole.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju kontrole.

IV UPITNIK ZA NEZAVISNOST

4.1. Određivanje da li privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34.

Popunjavaju privredna društva koja su upitnikom 2.1 svrstana u grupu onih koja ispunjavaju kriterijume po pitanju vlasništva.

1. Da li je privredno društvo ugovorna strana u bilo kom ugovoru koji sadrži uslove koji se razlikuju od standarda u privredi ili dobre poslovne prakse?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 2.

2. Da li je privredno društvo vlasnički povezano sa drugim privrednim društvima koja nijesu u vlasništvu žena, a koja posluju u istoj djelatnosti?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 3.

3. Da li postoje zajednički direktori, službenici i članovi društva sa drugim privrednim društvima koja nijesu u vlasništvu žena?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 4.

4. Da li svoje zaposlene, opremu, stručna znanja, prostorije i ostale resurse privredno društvo dijeli ili su mu ustupljeni ili ih je dobilo od privrednih društava koja nijesu u vlasništvu žena?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 5.

5. Da li neko privredno društvo koje nije u vlasništvu žena, u poslovanju sa vašim privrednim društvom ostvaruje finansijsku korist (npr. dobit, zarada) koja nije srazmjerna vrijednosti obavljenog posla ili izvršenih usluga?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 6.

6. Da li privredno društvo ima punu autonomiju da samostalno koristi sva zakonska ovlašćenja koja su neophodna za obavljanje poslovanja?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.

4.2. Određivanje da li privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34.

Popunjavaju privredna društva koja su upitnikom 2.2 svrstana u grupu onih koja ispunjavaju kriterijume po pitanju minimalnog vlasništva u skladu sa međunarodnim dokumentom IWA 34.

1. Da li je privredno društvo ugovorna strana u bilo kom ugovoru koji sadrži uslove koji se razlikuju od standarda u privredi ili dobre poslovne prakse?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 2.

2. Da li je privredno društvo vlasnički povezano sa drugim privrednim društvima koja nijesu u vlasništvu žena ili kojima ne rukovode žene, a koja posluju u istoj djelatnosti?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 3.

3. Da li postoje zajednički direktori, službenici i članovi društva sa drugim privrednim društvima koja nijesu u vlasništvu žena ili kojima ne rukovode žene?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 4.

4. Da li svoje zaposlene, opremu, stručna znanja, prostorije i ostale resurse privredno društvo dijeli ili su mu ustupljeni ili ih je dobilo od privrednih društava koja nijesu u vlasništvu žena ili kojima ne rukovode žene?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 5.

5. Da li neko privredno društvo koje nije u vlasništvu žene ili kojim ne rukovodi žena, u poslovanju sa vašim privrednim društvom ostvaruje finansijsku korist (npr. dobit, zarada) koja nije srazmjerna vrijednosti obavljenog posla ili izvršenih usluga?

- a. Da - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - preći na pitanje broj 6.

6. Da li privredno društvo ima punu autonomiju da samostalno koristi sva primjenjiva zakonska ovlašćenja koja su neophodna za obavljanje poslovanja?

- a. Da - privredno društvo ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.
- b. Ne - privredno društvo ne ispunjava kriterijume po pitanju nezavisnosti.

.....
Napomena: Izrazi u jednini podrazumijevaju isto značenje i u množini (žena/žene, vlasnica/vlasnice; upravlja/upravljaју, itd.)
.....

Sekretarijat
Savjeta
za konkurentnost

UNAPREĐENJE JAVNO-PRIVATNOG DIJALOGA U CRNOJ GORI

Sekretarijat Savjeta za konkurentnost (SCC) počeo je sa radom u februaru 2019. godine, potpisivanjem Memoranduma o saradnji između Vlade Crne Gore i Evropske banke za obnovu i razvoj. Od juna 2020. godine, Vlada Ujedinjenog Kraljevstva, posredstvom Britanske ambasade u Podgorici, pruža podršku SCC-u.

Misija SCC-a je da doprinosi unapređenju javno - privatnog dijaloga, jačanju konkurentnosti i stvaranju preduslova za što povoljniji poslovni ambijent u Crnoj Gori. Od juna 2020. godine, SCC se intezivno bavi aktivnostima koje se odnose na ekonomsko osnaživanje žena.

Od svog osnivanja, SCC aktivno radi na unapređenju javno-privatnog dijaloga i održavanju redovnih konsultacija između javnog i privatnog sektora. Kroz brojne aktivnosti podržao je unapređenje legislative, izradom novih propisa, dostavljanjem izmjena i dopuna propisa, kao i strateških dokumenata i direktno učestvovao u procesima reforme poslovnog ambijenta.

Dodatno, učešćem u vladinim radnim grupama, SCC doprinosi velikim reformskim procesima, angažujući se pružanjem podrške i stručne analize, ali i vodeći računa o zastupljenosti i blagovremenom uključivanju i učešću privatnog sektora u svim ključnim procesima, koji imaju za cilj unapređenje konkurentnosti i stvaranje povoljnije investicione klime.